

garantier, i sig selv kunne udgøre en kilde til sikkerhedspolitiske bekymringer i de pågældende lande. De vil formentlig fremover have en stadig interesse i på forskellig måde at opnå en yderligere befæstelse af deres sikkerhed.

Forhandlinger om en CFE-2 aftale må i givet fald forventes at tage sigte på behandlingen af dette problem, men derudover må man nok forudse, at de central- og østeuropæiske lande selv tager initiativer med sigte på yderligere at betrygge deres sikkerhed, blandt andet ved at søge forskellige former for regionalt politisk samarbejde etableret. Som eksempel herpå kan nævnes det nyetablerede («pentagonale») samarbejde mellem Italien, Østrig, Jugoslavien, Tjekkoslaviet og Ungarn. Sådanne nye former for samarbejde kan bidrage til at styrke integrationen mellem Øst- og Vesteuropa, men det kan også give anledning til friktion i de tilfælde, hvor det regionale samarbejde går på tværs af overordnede integrationsbestrebelse i f.eks. EF.

3. Den tyske samling

Konflikten mellem Øst og Vest fortrængte gennem mange år et ældre og mere klassisk europæisk sikkerhedsproblem, nemlig spørgsmålet om Tysklands og den tyske nations rolle i Europa.

Tyske magtpræntioner og tysk magtudfoldelse før og under 2. verdenskrig fremkaldte hos krigens sejrherre og Tysklands nabostater et stærkt ønske om at sikre, at den tyske stat blev svækket i en sådan grad, at den ikke på ny skulle kunne udvikle sig til en trussel mod naboerne. Uoverensstemmelserne mellem Sovjetunionen og de tre vestlige stormagter umuliggjorde imidlertid en aftale om Tyskland, som kunne tage hensyn til alle interesser. Under disse vilkår kom en de facto deling af Tyskland og fortsat stationering af fremmede tropper på tysk jord gennem fire årtier til at virke som den reelle hindring af, at der opstod en ny tysk stormagt.

Det seneste års hastige udvikling omkring Tysklandsspørgsmålet, som den 3. oktober 1990 fører til, at det tidligere DDR-område optages i Forbundsrepublikken, har på ny rejst spørgsmålet om Tysklands position i Europa. Spørgsmålet præsenterer sig imidlertid på en helt anden måde end i de første efterkrigsår. Væsentligst i den forbindelse er naturligvis, at

et tilbagefald fra tysk side til tidligere tiders militært betonede magtpolitik ikke forekommer sandsynligt.

Forbundsrepublikken i efterkrigsperioden

Allerede i 1950'erne opbyggedes i Vesteuropa med tysk deltagelse de strukturer, der skulle forhindre, at en enkelte vesteuropæisk magt kunne starte en oprustning mod nabostaternes ønske og profilere sig militært (Kul- og Stålunionen i 1952, der var forløberen for De europæiske Fællesskaber). Metoden bestod i en gradvis sammensmeltning af vigtige dele af nationalstaternes økonomier og oprettelse af et overstatsligt organ med myndighed inden for de pågældende områder.

Hertil kom, at der i WEU-traktaten af 1954 blev fastsat overgrænser for medlemsstaternes militære styrkemål (for Forbundsrepublikkens vedkommende ca. 500.000 mand), og at Forbundsrepublikken gav afkald på at producere ABC-våben. Jævnside med den fremadskridende økonomiske integration var og blev dog NATO en meget væsentlig integrationsramme.

I kraft af Forbundsrepublikkens medlemskab af NATO fra 1955 blev såvel den vesttyske oprustning kontrolleret som de vesttyske styrker integreret i det fælles NATO-forsvar. Forbundsrepublikken var således som følge af den politiske og militære integration fra begyndelsen spundet ind i et net af samarbejdsstrukturer, der effektivt blokerede en militær enegang. Hensynet hertil var formentlig medvirkende til, at forslag om, at det forenede Tyskland skulle have en neutral status – således som Sovjetunionen senest i foråret 1990 krævede det – ikke vandt forståelse uden for Sovjetunionen. Det er værd at bemærke, at den politiske og militære integration skete med den daværende regerings – Adenauerregeringens – billigelse og under dens aktive medvirken.

Måske lige så vigtigt var det, at denne politik baseret på bevidst og systematisk vestintegration efterhånden fra vestlig side blev suppleret med en østpolitik, der gradvis bevægede sig fra magtafkald til territorialafkald og søgte at bryde med indgroede forestillinger om tyske traditioner for brug af militær magt.

Den tyske samling

Mange års velfungerende vesttysk demokrati og aktive støtte til integrationstanken og til for-